

εμπλέκονται σε ρατσιστικές συμπεριφορές. Η εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής μπορεί παράλληλα να συμβάλει στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας ειρήνης, μη βίας και κοινωνικής δικαιοσύνης στην Κύπρο.

Σκοπός της Αντιρατσιστικής Πολιτικής είναι η αναγνώριση οποιωνδήποτε άμεσων ή έμμεσων, σκόπιμων ή άσκοπων λόγων, πράξεων και διαδικασιών που οδηγούν σε αρνητικές διακρίσεις σε βάρος συγκεκριμένων ατόμων με βάση τη διαφορετικότητά τους, και η ανάληψη ενεργού δράσης για πρόληψη και αντιμετώπισή τους, καθώς και για ανάπτυξη αντιρατσιστικής κουλτούρας.

Καθώς το σχολικό περιβάλλον χαρακτηρίζεται από πολλαπλές μορφές ετερότητας, ως προς την εμφάνιση, την εθνικότητα, την αναπηρία, την κοινότητα, το φύλο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τη γλώσσα, την ηλικία, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το καθεστώς παραμονής στη χώρα κτλ, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται για όλους τους μαθητές και μαθήτριες ένα περιβάλλον ασφάλειας, ανεκτικότητας, σεβασμού της διαφορετικότητας, μη διάκρισης και ισότητας, στο οποίο να μπορούν να απολαμβάνουν στο μέγιστο τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες που τους προσφέρονται.

Οποιαδήποτε εκδήλωση ρατσιστικής συμπεριφοράς πρέπει να εντοπίζεται, να αναγνωρίζεται και να αντιμετωπίζεται έγκαιρα και αποφασιστικά. Σε αντίθετη περίπτωση, πληγώνονται τα θύματα, όχι μόνο ως άτομα, αλλά και ως μέλη της μειονότητας στην οποία ανήκουν, ενώ επέρχονται σοβαρές επιπτώσεις και σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα.

Για περαιτέρω πληροφορίες μπορείτε να αποστείνετε στη Διεύθυνση του σχολείου και στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (εικονίδιο Αντιρατσιστική πολιτική) www.pi.ac.cy ή στο QR CODE:

Αντιρατσιστική Πολιτική
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

Αγαπητοί γονείς και κηδεμόνες,

Ερευνητικά δεδομένα έχουν καταδείξει πως η προώθηση της ισότητας και του σεβασμού λειτουργούν αποτελεσματικά μόνο σε πλαίσιο, όπου τα ρατσιστικά περιστατικά αναγνωρίζονται και αντιμετωπίζονται χωρίς εξαιρέσεις. Το σχολείο μας εφαρμόζει την Αντιρατσιστική Πολιτική του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας «Κώδικας Συμπεριφοράς Κατά του Ρατσισμού και των Διακρίσεων & Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών». Η διαχείριση των διακρίσεων και ρατσιστικών συμπεριφορών στο σχολείο αποτελεί υποχρέωση των σχολείων στη βάση του περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμου του 2020ⁱ. Επιπλέον, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τη θεσμοθέτηση και παρακολούθηση της εφαρμογής της Αντιρατσιστικής Πολιτικήςⁱⁱ.

Η συστηματική εφαρμογή της Αντιρατσιστικής Πολιτικής στη σχολική μονάδα και η διαχείριση των ρατσιστικών περιστατικών με συνέπεια και σταθερότητα, συνδράμουν στη δημιουργία ενός σχολικού περιβάλλοντος στο οποίο κάθε παιδί νιώθει καλά, ανεξαρτήτως οποιωνδήποτε ιδιαιτεροτήτων του και όπου αποφεύγεται η δαιμονοποίηση ατόμων που

ⁱ Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020 (Ν. 185(I)/2020) Ε.Ε., Παρ.Ι(Ι), Αρ.4793, 15/12/2020 και Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2024 (Ν. 100(I)/2024) Ε.Ε., Παρ.Ι(Ι), Αρ.438, 26/7/2024

ⁱⁱ Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 95.448, ημερ. 1/11/2023

Ρατσιστικό περιστατικό

Είναι οποιοδήποτε περιστατικό εκλαμβάνεται ως ρατσιστικό από το θύμα ή άλλο πρόσωποⁱⁱⁱ. Είναι έννοια ευρύτερη του παραπτώματος ή του αδικήματος, αφού το ρατσιστικό περιστατικό μπορεί να περιλαμβάνει και συμπεριφορές, οι οποίες, αν δεν συνδέονταν με κάποιο χαρακτηριστικό του θύματος, ενδεχομένως να μην θεωρούνταν παραβατικές. Συνήθως τα ρατσιστικά περιστατικά έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την περιθωριοποίηση, τον αποκλεισμό ή τις διακρίσεις σε βάρος ατόμων και ομάδων ατόμων, εξαιτίας της διαφορετικότητάς τους σε σχέση με την πλειοψηφία.

Δεδομένου ότι το ρατσιστικό περιστατικό έχει ως αφετηρία ένα χαρακτηριστικό της ταυτότητας του ατόμου που στοχοποιείται, το οποίο είναι και χαρακτηριστικό μιας ευρύτερης οικογένειας, κοινότητας ή ομάδας, έχει ως συνέπεια να επηρεάζει και να καλλιεργεί περιβάλλον εχθρότητας προς όλα τα πρόσωπα που μοιράζονται τα χαρακτηριστικά αυτά. Συνεπώς, κάθε τέτοιο περιστατικό βλάπτει σοβαρά όχι μόνο το πρόσωπο που το δέχεται, αλλά και ολόκληρες κοινότητες ή μειονότητες, καθώς και την κοινωνία ευρύτερα.

Χαρακτηρίζοντας ένα περιστατικό ως ρατσιστικό, αυτό δεν σημαίνει ότι το άτομο που το διέπραξε συμπεριφέρεται από πρόθεση ρατσιστικά.

Τα σχολεία οφείλουν να αναφέρουν οποιαδήποτε τέτοια περιστατικά σημειώνονται σε αυτά. Τονίζεται ότι η αναφορά των περιστατικών δεν αποτελεί και **δεν εκλαμβάνεται ως αδυναμία των σχολείων**. Τουναντίον, αποτελεί έμπρακτη απόδειξη της ικανότητας και αποφασιστικότητάς τους για αντιμετώπιση των περιστατικών και λήψη διορθωτικών μέτρων, ενεργώντας προς όφελος ολόκληρης της σχολικής κοινότητας και των δικαιωμάτων των μελών της. Η αναφορά των περιστατικών καλύπτεται από τον Νόμο για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (GDPR)^{iv}.

Ως θέμα αρχής, ο χειρισμός των ρατσιστικών περιστατικών γίνεται πρωτίστως με παιδαγωγικούς όρους και αποσκοπεί στην αλλαγή συμπεριφορών και πρακτικών, χωρίς αυτόματη προσφυγή σε τιμωρητικά μέτρα. Επιδιώκεται η χρήση ήπιων και παιδαγωγικών μεθόδων, συνεκτιμώντας τις προσωπικές περιστάσεις θύτη και θύματος. Όπου χρειάζεται, παρέχεται η κατάλληλη στήριξη και προστασία προς τα άτομα που εμπλέκονται. Η εισήγηση των παιδαγωγικών μέτρων γίνεται στη βάση των Κανονισμών Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Μέσης^v και Δημοτικής Εκπαίδευσης^{vi} και αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν συμπλήρωση εντύπου αναστοχασμού, παρατήρηση, γραπτή επίπληξη, απομάκρυνση από την τάξη, αποζημίωση για φθορά περιουσίας των άλλων ή του σχολείου, υποχρεωτική εκτέλεση κοινωφελούς εργασίας προς όφελος της σχολικής κοινότητας, συζητήσεις με τα εμπλεκόμενα παιδιά και τις οικογένειές τους σε ξεχωριστές και κοινές συναντήσεις, στέρηση συμμετοχής σε ενδοσχολικές εκδηλώσεις και αθλοπαιδιές εντός

του σχολείου καθώς και σε άλλες ενδοσχολικές δραστηριότητες (για τη Δημοτική Εκπαίδευση) ή αποβολή για κάποιες ώρες ή μέρες (για τη Μέση και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση).

Ζητούμε τη βοήθειά σας, όπως μαζί μας, παροτρύνετε και ενθαρρύνετε κάποιο άτομο που πιστεύει ότι δέχθηκε ή δέχεται ρατσιστική συμπεριφορά ή ήταν θεατής στην εκδήλωση τέτοιας συμπεριφοράς, να το καταγγείλει το συντομότερο δυνατό, χωρίς φόβο, στη Διεύθυνση του σχολείου, σε έναν/μία εκπαιδευτικό, ή στον/στην Υπεύθυνο/Υπεύθυνη Εκπαιδευτικό για την εφαρμογή της πολιτικής στο σχολείο. **Καλούμε εσάς, τις οικογένειες των μαθητών και μαθητριών του σχολείου μας, όπως στηρίζετε τα παιδιά σας στις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στα πλαίσια εφαρμογής της Αντιρατσιστικής Πολιτικής, ώστε:**

- **να σέβονται** την προσωπικότητα, την ελευθερία και την αξιοπρέπεια των παιδιών, των εκπαιδευτικών, γονιών και άλλων προσώπων εντός και εκτός του σχολείου
- **να ενημερώνονται** για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με το ρατσισμό και τις διακρίσεις
- **να αναγνωρίζουν** τα διάφορα ρατσιστικά περιστατικά και να τα αναφέρουν άμεσα σε μία/έναν εκπαιδευτικό του σχολείου
- **να αρνούνται** να εμπλακούν σε ρατσιστικές συμπεριφορές
- **να ενημερώνουν** άτομα που λένε ρατσιστικά ανέκδοτα ότι μπορεί με αυτό τον τρόπο να πληγώνουν κάποια άλλα άτομα ή ομάδες
- **να περιλαμβάνουν** παιδιά στις παρέες και δραστηριότητές τους που μπορεί να αποκλείονται λόγω της διαφορετικότητάς τους

- **να αμφισβητούν** οποιαδήποτε στερεότυπα ή ρατσιστικές αντιλήψεις ακούνε στο περιβάλλον τους
- **να σέβονται** τα εθνικά και θρησκευτικά σύμβολα, όχι μόνο τα δικά τους αλλά και των άλλων
- **να αναστοχάζονται** αναφορικά με τη συμπεριφορά τους και κατά πόσο αυτή μπορεί να έχει ρατσιστικές συνέπειες για άλλα άτομα ή ομάδες.

Ο ρατσισμός αφορά στο κάθε σχολείο, στο κάθε παιδί, στον/στην κάθε εκπαιδευτικό, στους γονείς και, κατ' επέκταση, σε ολόκληρη την κοινωνία. Είναι υποχρέωση όλων μας να βεβαιωθούμε ότι όλα τα πρόσωπα απολαμβάνουν στο βέλτιστο το αγαθό της παιδείας, χωρίς διακρίσεις.

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία.

ⁱⁱⁱ Macpherson, W. (1999), The Stephen Lawrence Inquiry Report, London και ECRI (2007) General Policy Recommendation No 11 on combating racism and racial discrimination in policing.

^{iv} Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων

^v Οι περί Λειτουργίας των Δημοσίων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης Κανονισμοί του 2017 μέχρι 2023 (Επίσημη Εφημερίδα, Παράρτημα Τρίτο (I): 24.02.2017, 23.07.2019, 23.06.2020, 14.08.2020, 2.10.2020, 16.12.2022, 13.04.2023, 7.07.2023.

^{vi} Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως Νόμος (Κανονισμοί δυνάμει του άρθρου 5) Κατάταξη Κανονισμών, Ε.Ε. Παρ III(I) Αρ. 5869, 26.4.2024.